

Ghid pentru gestionarea și minimizarea expunerii la riscul infracțional în operațiunile Grupului

Decembrie 2015

Veolia

36-38, avenue Kléber • 75116 Paris Cedex, Franța

Tel.: +33 (0)1 71 75 00 00

www.veolia.com

Veolia preia inițiativa

În fiecare țară în care Veolia își desfășoară activitatea, legea prevede, într-o mică sau mare măsură, sancțiuni penale concepute pentru a asigura respectarea dispozițiilor legale și reglementările considerate deosebit de importante pentru funcționarea optimă a sectoarelor de activitate și a economiilor din țările respective, în general.

Veolia și-a dedicat resurse semnificative pentru a asigura respectarea tuturor legilor și a reglementărilor din țările în care își desfășoară activitatea. Aceste măsuri includ recomandările făcute în baza Ghidului de etică, elaborarea diverselor „Manuale de conformitate” și inițiativele specifice de formare, cum ar fi cele din domeniul concurenței și al legislației antitrust.

Spre deosebire de alte tipuri de expunere juridică cu care se confruntă Grupul în mod inevitabil, răspunderea penală reprezintă un risc extrem de ridicat. Aceasta se poate aplica, atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice. Mai mult decât atât, pedepsele prevăzute de Codul penal pot avea impact asupra proprietății sau al drepturilor de proprietate ale persoanelor fizice și ale corporațiilor și pot include, de asemenea, pedeapsa cu închisoarea pentru persoanele fizice sau interdicțiile privind desfășurarea activității pentru corporații.

Prin urmare, programul specific de comunicare și de formare este esențial, astfel încât toți angajații Grupului Veolia să fie mai bine pregătiți în vederea identificării respectivelor domenii ale legislației comerciale cu risc de sancțiune penală. Realizarea unui astfel de program îi va ajuta, atât pe angajați, cât și pe societățile Grupului Veolia care îi angajează, să se protejeze mai bine împotriva acestui risc.

Tocmai acesta este scopul „Ghidului pentru gestionarea și minimizarea expunerii la risc infracțional în operațiunile Grupului”. Acest ghid trebuie să fie considerat un instrument important care să garanteze menținerea poziționării Veolia în vederea păstrării pe deplin a reputației sale excelente și a altor beneficii binemeritate rezultate din creativitatea, competența tehnică, puterea comercială și capacitatea sa de adaptare, astfel încât să fie satisfăcute nevoile în continuă schimbare ale clienților săi.

Antoine Frérot, Președinte și Director General al Veolia Environnement

Introducere

Grupul Veolia are obligația de a respecta nenumărate reguli valabile din mai multe sectoare ale legislației comerciale, în diferite țări în care își desfășoară activitatea.

Nerespectarea acestor norme – indiferent dacă acestea se referă la obligațiile pozitive de acțiune într-un anumit mod sau, în schimb, la interdicțiile privind conduita – ar putea rezulta în sancțiuni penale.

Deși unele țări în care Grupul își desfășoară activitatea prezintă mai multe șanse decât altele de a impune sancțiuni penale pentru nerespectarea normelor legale obligatorii, toate țările noastre gazdă aplică, de fapt, sancțiuni penale în conformitate cu tradițiile lor juridice și cu cadrele legale și juridice.

Prin urmare, cerințele legale care ar putea expune Grupul la răspundere penală constituie, atât obligațiile legale care reglementează operațiunile, cât și un risc care nu ar trebui să fie trecut cu vederea.

Obligațiile sociale care guvernează conduita:

În prezent, se dezvoltă o nouă tendință importantă. Piețele bursiere, investitorii și clienții nu mai evaluează companiile exclusiv în baza rezultatelor economice și financiare ale acestora; acum se ia în calcul, de asemenea, modul în care au fost atinse aceste rezultate. Deoarece normele legale care prevăd sancțiuni penale sunt privite ca probleme de etică corporativă, conformitatea nu mai este doar o chestiune de datorie legală, ci poate avea impact sever – spre bine sau spre rău – asupra rezultatelor companiei și a fondului comercial.

Prin urmare, conformitatea constituie, astfel, o prioritate pentru operațiunile noastre.

Importanța sa se ridică la același nivel ca și alte aspecte, cum ar fi optimizarea tehnologiei și performanța pe piață.

Risc ridicat: Cauzele penale sunt destul de diferite de cazurile care implică aspectele de natură civilă sau comercială. Cauzele civile și comerciale implică numai acțiuni cu caracter privat care există între persoane fizice sau corporații. Astfel de cazuri sunt rezolvate, în general, prin acordarea de daune-interese. Spre deosebire de acestea, aspectele de natură penală implică acțiuni care sunt considerate a fi dăunătoare pentru societate, în ansamblu. Acestea sunt gestionate de un procuror, care reprezintă interesele societății și care acționează din proprie inițiativă sau ca urmare a unei plângeri penale. O condamnare penală poate atrage după sine pedeapsa cu închisoarea, interzicerea totală sau parțială a anumitor activități sau a ocupării anumitor funcții (în ceea ce privește persoanele fizice în cauză), interzicerea participării la proiecte de lucrări publice, pierderea anumitor drepturi civile și politice, sau, în cele din urmă, plata amenzilor (ce pot avea un quantum semnificativ). Se poate introduce, de asemenea, acordarea de daune-interese pentru a compensa victimele.

În general, se aplică legislația penală națională ori de câte ori a fost comis un act interzis sau atunci când acesta produce efecte în interiorul granițelor sale. Cu toate acestea, se aplică legislația națională chiar și atunci când comportamentul interzis nu a avut loc pe teritoriul țării sau nu a avut niciun efect acolo. Legile care vizează prevenirea corupției constituie un exemplu de acest tip de lege. Este destul de bine cunoscut faptul că Statele Unite ale Americii urmează această abordare, la fel ca și alte state. Într-adevăr, numeroase alte țări, inclusiv Marea Britanie, Germania, Franța și China, au preluat aceeași abordare.

Diferitele entități juridice care constituie un brand internațional, precum și personalul lor de conducere, sunt astfel expuse unui risc semnificativ și pot fi supuse anchetei și urmăririi penale, atât în Franța, cât și în străinătate, pentru același set de fapte. De exemplu, în materie de concurență și legislație antitrust, legile privind valorile mobiliare sau legile anti-corupție, încălcările comise într-o țară pot produce efecte într-o altă țară referitor la funcționarea piețelor, drepturile acționarilor sau guvern. În consecință, o încălcare poate face obiectul unei proceduri penale într-o a doua țară.

Multitudinea de acuzații penale corporative și comerciale care pot fi aduse împotriva unei companii și a angajaților săi constituie un tip foarte specific de risc, comparativ cu celelalte tipuri de risc legal cu care o companie trebuie să se confrunte.

Natura unică a consecințelor prezentate de infracțiunile corporative și comerciale a motivat, atât decizia de a distribui acest ghid, cât și inițiativele de formare care însoțesc distribuirea acestuia. Pe scurt, unicitatea acestui domeniu de lege poate fi explicată prin următoarele caracteristici:

- faptul că acesta cuprinde o parte integrantă a comportamentului corporativ etic;

- gravitatea consecințelor ce ar putea rezulta dintr-o condamnare penală, atât din punct de vedere financiar (amenzi penale), cât și din punct de vedere operațional (de exemplu, o interdicție asupra persoanelor care desfășoară anumite activități sau care dețin anumite funcții sau o interdicție privind societățile care licitează pentru anumite proiecte de lucrări sau care încheie contracte cu statul);
- posibilitatea de a afecta imaginea companiei și reputația personalului de conducere (care poate fi de natură și dimensiune mult mai gravă decât în cazul unor amenzi administrative sau civile simple);
- faptul că riscul este suportat, atât de către entitatea corporativă, cât și de către persoanele care acționează în numele său sau în baza instrucțiunilor primite (personal de conducere și, în unele cazuri, alți membri ai personalului), aceste persoane fiind pasibile de pedeapsa cu închisoarea;
- faptul că un act comis într-o țară poate da naștere la o anchetă și urmărire penală într-o altă țară.

În scopul de a reduce la minimum riscul angajării răspunderii penale a Grupului Veolia, șansele de apariție a acestuia și gravitatea efectelor sale, trebuie să fie puse în aplicare următoarele acțiuni.

Sporirea nivelului de conștientizare cu privire la domeniile de lege în care infracțiunile penale sunt cele mai frecvente

Riscul unei urmări penale este în creștere pentru companii și angajații acestora în mai multe țări. Infracțiunile penale sunt aspru sancționate în anumite țări, cum ar fi Franța și Statele Unite ale Americii; prin contrast, riscul de urmărire penală poate părea mai mic în alte țări, ca urmare a aplicării sale neadecvate sau doar sporadică sau chiar ca urmare a faptului că pot apărea comportamente interzise ca parte a activității comerciale uzuale. Cu toate acestea, este extrem de important să reținem că există riscul începerii unei urmări penale în orice moment. Un motiv special în acest sens este faptul că anumite legi pot fi aplicate dincolo de frontierele geografice ale țării care le-a adoptat. Un al doilea motiv pentru a rămâne vigilenți este faptul că statutul de companie străină poate fi, uneori, un factor care agravează expunerea în anumite locuri, chiar dacă este, de obicei, doar o regulă „nescrisă”.

Așadar, scopul acestui ghid este de a vă atrage atenția asupra diferitelor riscuri și de a evidenția cele mai semnificative exemple. Desigur, problemele abordate în acest ghid nu sunt exhaustive. În consecință, în cazul în care vi se pare că un anumit comportament sau o anumită situație sunt incompatibile cu obligațiile legale sau etice, ar trebui să semnalăm acest aspect superiorului dumneavoastră sau departamentului juridic, resurse umane, financiar sau unui alt departament adecvat. Comitetul de Etică Veolia este, de asemenea, disponibil, în mod confidențial, pentru toți angajații.

Urmăririle penale sunt inițiate cel mai des asupra companiilor sau angajatorilor acestora din următoarele domenii:

- Corupția – atât privată, cât și publică;
- Utilizarea intermediarilor, a consultantilor, a agenților intermediari etc.;
- Activitățile de exploatare a Grupului (sănătatea și siguranța angajaților, protecția mediului etc.);
- Încălcărilor referitoare la contabilitate sau documentația corporativă, inclusiv încălcările privind cerințele de înregistrare;
- Abuzul sau deturnarea bunurilor companiei, conflictele de interese;
- Delapidarea, furtul și fraudă;
- Obstrucționarea justiției.

Evaluarea anumitor sectoare de risc

1. Corupția

a. Corupția în rândul funcționarilor publici

Noțiunea de corupție la nivelul unui angajat din sectorul public constă în lansarea de promisiuni sau acordarea oricărui tip de avantaj unui angajat din sectorul public, astfel încât acesta să acționeze sau să se abțină să acționeze, generând un tratament favorabil pentru companie. În mod similar, se interzice unui angajat din sectorul public să solicite sau să accepte orice tip de avantaj în schimbul acțiunii sau abținerii de la acțiune într-un mod care ar fi incompatibil cu funcția acestuia. Acceptarea unei cereri de acest tip este interzisă. De asemenea, o persoană care are cunoștințe cu privire la infracțiunile reale, curente sau posibile, dar care nu face nimic pentru a verifica existența acestora sau, dacă este posibil, pentru a le opri, poate fi de asemenea pasibilă de urmărire penală. Luarea la cunoștință a unei infracțiuni reale sau potențiale și lipsa de acțiune pentru a verifica existența acesteia, precum și,

în cazul confirmării sale, oprirea acesteia va fi, de asemenea, pasibilă de urmărire penală.

Fiecare țară interzice și judecă corupția în rândul funcționarilor publici și a angajaților din sectorul public.

Mai mult, ca urmare a Legii Statelor Unite privind practicile de corupție în străinătate („FCPA”, Legea din Marea Britanie privind darea și luarea de mită) și a adoptării Convenției OCDE privind combaterea mituirii funcționarilor publici străini (tratată internațional încheiată de țările în care grupul își desfășoară un procent foarte mare al activităților sale) în legislația locală de către toate cele 38 țările OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) - inclusiv

Franța -, orice act de corupție a unui funcționar public comis în străinătate este strict interzis. Ca atare, orice act de corupție al unui funcționar public, comis în străinătate de către angajații unei firme franceze sau de către angajații unei filiale deținute de o firmă franceză sau de către un agent de vânzări străin care lucrează pentru firma respectivă sau pentru una dintre filialele sale, poate atrage după sine răspunderea penală a firmei, nu numai în țara în care infracțiunea a fost comisă, ci și în Franța. De asemenea, o companie franceză având acțiuni listate la o bursă de valori din Statele Unite ale Americii ar putea fi urmărită de către autoritățile americane pentru acte de corupție comise într-o țară străină, chiar și într-o țară care nu este membră

OCDE. În plus, compania ar putea fi urmărită penal în Statele Unite ale Americii, în cazul în care motivul real pentru o anumită plată a fost declarat greșit în evidența contabilă a uneia dintre filialele sale din străinătate, indiferent de valoarea tranzacției.

În anumite țări este interzisă oferirea de invitații și cadouri funcționarilor publici, indiferent de valoarea acestora. Cu toate acestea, în alte țări, valoarea cadourilor și a invitațiilor nu trebuie să depășească suma considerată, de obicei, a se încadra în normele uzuale de protocol. Orice potențiale întrebări cu privire la protocolul permis și la cadouri trebuie să fie direcționate către departamentul juridic al Diviziei dumneavoastră.

Recenta încorporare în legislațiile naționale a mai multor tratate anti-corupție internaționale diferite a crescut capacitatea autorităților naționale de a urmări în mod eficient actele de corupție comise în afara granițelor.

Noțiunea de funcționar public ar trebui să fie interpretată în sens larg. Se va înțelege că acestea se referă la orice beneficiar al unui mandat electoral, la orice funcționar public, la orice persoană plătită din fonduri publice, la membrii familiilor acestora sau la prietenii apropiați sau la orice entități în care dețin interese sau care au capacitatea de a influența o decizie care presupune utilizarea fondurilor publice. De asemenea, în anumite țări, reprezentanții sindicatelor sunt acoperiți de legile anti-corupție.

Semnalele de alarmă includ:

- Activitățile promoționale și tranzacțiile în țările cu risc;
- Compensația excesivă sau neobișnuit de mare, fără justificări rezonabile, clare și specifice;

- Plățile efectuate către terți sau efectuate în afara țării în care a fost furnizat serviciul;
- Utilizarea de societăți-fantomă sau a plăților în numerar.

Este importantă conștientizarea și respectarea diferitelor legi naționale care reglementează aceste chestiuni. Trebuie acordată atenție deosebită legislației referitoare la contribuțiile pentru partidele politice. Referitor la acest ultim punct, trebuie să consultați Politica Grupului cu privire la „Interdicțiile pentru plăți și subvenții efectuate în perioadele electorale” și la toate reglementările locale aplicabile.

Toate actele legate în orice fel de coruperea funcționarilor publici sunt interzise în mod absolut și categoric în toate țările în care Grupul Veolia își desfășoară activitatea.

b. Corupția privată

Corupția privată constă în lansarea de promisiuni sau acordarea oricărui tip de avantaj unei persoane care nu este un funcționar public, astfel încât aceasta să acționeze într-o manieră care încalcă îndatoririle funcției sale. În schimb, se interzice oricărei persoane care nu este un funcționar public să solicite sau să accepte orice tip de avantaj în schimbul acționării sau abținerii de a acționa într-o manieră care încalcă îndatoririle funcției sale. Acceptarea acestor cereri este interzisă.

Orice act de corupție privată este interzis. Mai mult, toate achizițiile trebuie să respecte prevederile Cartei privind Achizițiile Grupului. În aceeași ordine de idei, sunt interzise promisiunile sau furnizarea a unor avantaje necuvenite, cu scopul de a influența decizia de cumpărare a unei companii private.

2. Riscurile asociate utilizării de intermediari

Veolia Environnement și diviziunile sale nu vor folosi terțe părți („intermediari”) pentru a face o acțiune pe care aceștia nu au dreptul să o facă. În eventualitatea în care este permisă utilizarea unui intermediar și se decide acest lucru, Divizia va respecta Politica Grupului¹ pentru a obține asigurări cu privire la integritatea intermediarilor și a agenților care lucrează cu aceasta. În acest fel se va asigura că este preaprobată selecția unor astfel de furnizori de servicii și se va asigura supravegherea pe domeniul de activitate și de compensare a acestora. Se va permite și verificarea efectuării serviciilor contractate, în condiții stricte, în contextul unui contract-cadru.

¹ Procedura referitoare la intermedierea serviciilor comerciale

Semnalele de alarmă includ:

- Recrutarea persoanelor care nu sunt supuse unui proces de selecție inițială;
- Cererile din partea autorităților locale pentru recrutarea anumitor intermediari;
- Recrutarea persoanelor a căror activitate nu constă din reprezentarea terților, în mod regulat;
- Recrutarea persoanelor care nu dețin aptitudinile sau resursele necesare pentru a îndeplini sarcinile care le sunt atribuite;
- Aprobarea unui „onorariu de succes” (și anume, compensarea pe bază de rezultate) foarte mare sau nelimitat;
- Recrutarea de persoane care nu doresc să respecte valorile și politicile Grupului;
- Cererile de plată într-o altă țară sau prin intermediul unui terț;
- O solicitare din partea agentului pentru contract unic și exclusiv cu funcționarii publici relevanți.

3. Riscurile asociate operațiilor

Operațiunile de zi cu zi ale Grupului expun, în mod inevitabil, diferitele sale companii constitutive și angajații acestora la riscul de a fi supuși unor proceduri penale. De fapt, multe legi și reglementări în domeniul igienei la locul de muncă, al pericolelor la locul de muncă, al dreptului muncii și al protecției mediului atrag după sine posibilitatea de aplicare a sancțiunilor penale.

- În ceea ce privește infracțiunile care implică vătămări corporale, angajatorul sau administratorii acestuia pot răspunde penal în cazul unui prejudiciu produs în mod involuntar unei persoane fizice, în baza principiului de respect pentru persoane, sau pentru nerespectarea atribuțiilor de siguranță și de atenție cuvenite. De fapt, pedeapsa poate fi majorată în cazul în care accidentul se produce ca urmare a unei încălcări deliberate a unei obligații de siguranță sau atenție impusă de lege sau de reglementări.

- Furnizarea ilegală de angajați („prêt illicite de principal d’antreprenor”) este o infracțiune interzisă de către Codul muncii francez, care incriminează efectuarea operațiunilor pentru generare de profit al căror unic scop este furnizarea de angajați (cu excepția anumitor excepții definite). Astfel, se va acorda atenție situațiilor în care se folosesc subcontractanți și furnizori de servicii externi pentru a oferi muncitori contractuali. În astfel de cazuri, poate fi necesar să se includă obligații contractuale specifice și detaliate, care garantează Grupului respectarea legilor în vigoare de către furnizorii respectivi.

- Activitatea principală a Grupului o reprezintă furnizarea de servicii în sectorul de mediu. Nerespectarea legilor obligatorii cu privire la protecția mediului expune, nu numai persoanele

juridice relevante și angajații acestora la sancțiuni penale, ci, de asemenea, afectează, în mod negativ, valoarea serviciilor oferite de către Grup, imaginea brandului, precum și potențialul nostru de dezvoltare a afacerii.

- Este esențial să se asigure întreținerea corectă a tuturor mașinilor, echipamentelor și a utilajelor folosite de către Grup, precum și stocarea documentelor exacte referitoare la acestea. Se poate preconiza efectuarea unei inspecții detaliate de către autoritățile publice, în cazul în care vehiculele sau echipamente noastre au fost implicate într-un accident soldat cu victime, vătămări corporale sau daune importante aduse mediului. Orice defect de întreținere sau orice neregulă cu privire la documente ar putea duce la urmărirea penală a societății și/sau a persoanelor responsabile.

Prin urmare, este necesară o atenție sporită pentru respectarea tuturor legilor și reglementărilor aplicabile în materie de funcționare.

4. Concurența / Legea antitrust

Franța, Uniunea Europeană, Statele Unite ale Americii, precum și majoritatea țărilor în care activează grupul Veolia au adoptat reguli stricte pentru a asigura buna funcționare a forțelor concurenței pe piață. În ciuda faptului că aceste norme prezintă caracteristici care reflectă diferite sisteme juridice în care au fost adoptate, acestea au un scop comun: de a asigura relații sănătoase, funcționale între clienții și furnizorii de servicii și concurență puternică în rândul companiilor prezente în același sector comercial. Încălcările dreptului concurenței, care sunt cele mai grave și probabile de a constitui o infracțiune includ: răspunsuri la cereri de oferte pentru care s-a obținut un acord clandestin, mai întâi cu alți ofertanți, cu privire la condițiile care urmează să fie propuse, contractele comerciale secrete (acorduri de tip cartel) între concurenți și practicile de prețuri agresive. Veolia a pus la dispoziția angajaților săi materiale scrise și programe de

formare specifice privind legea concurenței, inclusiv manualul intitulat „Ghidul de conformitate cu legea concurenței”, emis în 2009. Desigur, trebuie să fie consultat departamentul juridic în caz de îndoieli sau întrebări referitoare la legalitatea oricărei activități.

5. Documentația și Contabilitatea Corporativă

Contabilitatea este un instrument pentru gestionarea și auditarea companiilor. Aceasta constituie un element-cheie pentru managerii, acționarii și partenerii Grupului, precum și pentru anumite alte persoane terțe, inclusiv debitori și creditori. Nerespectarea normelor privind contabilitatea corporativă produce daune credibilității companiei și poate da naștere la acuzații penale.

În ciuda faptului că accentul principal cade asupra luptei împotriva corupției, FCPA-ul American, menționat mai devreme, conține prevederi care abordează chestiuni de contabilitate și de control / audit intern. În practică, nerespectarea normelor contabile dă naștere celui mai mare număr de urmăriri penale FCPA. Pe scurt, dispozițiile FCPA referitoare la contabilitate dispun următoarele:

- Documentele contabile care reflectă operațiunile unei firme într-o manieră corectă și reală și la un nivel suficient de detaliu;
- Un sistem de control/audit intern (inclusiv la filialele din străinătate) care să ofere garanții rezonabile ale întocmirii înregistrărilor entității în cauză, în mod real și corect, a faptului că tranzacțiile reflectate în acestea au fost autorizate în cursul normal al activității și că au fost stabilite toate măsurile necesare pentru a evita tranzacțiile neautorizate și pentru a împiedica neînregistrarea sau rezervarea acestora în mod necorespunzător.

Documentele corporative și documentele furnizate terților trebuie să stabilească o evidență corectă și reală a faptelor descrise de acestea. Această cerință se aplică, în special, datelor și informațiilor cu privire la probleme de cost și preț acordate clienților sau autorităților administrative.

Este necesară o atenție sporită în ceea ce privește numărul mare de instrumente formale scrise, emise de către o firmă, inclusiv procesele verbale din cadrul întâlnirilor consiliului de administrație, listele de participare pentru întâlnirile acționarilor generali și facturile, pentru a enumera doar câteva exemple.

Se va reține, în acest sens, că oricare dintre următoarele documente ar putea da naștere unei acțiuni civile și/sau urmăriri penale în Statele Unite ale Americii: incapacitatea de a institui mecanisme de control intern, aplicarea insuficientă a acestor controale, înregistrarea necorespunzătoare, în mod deliberat, de către orice persoană fizică, a uneia sau a mai multor tranzacții (de exemplu, într-un sistem informatic/program folosit pentru rambursarea cheltuielilor), și imposibilitatea de corectare sau investigare a tranzacțiilor suspecte.

În Franța, Codul penal prevede redactarea sau utilizarea de documente false sau falsificate ca fiind o infracțiune autonomă.

6. Abuzul sau Deturnarea Bunurilor Companiei

În Franța, infracțiunea de abuz sau deturnarea bunurilor companiei („abus de biens sociaux”) comisă de care managerii unei companii cuprinde „utilizarea cu rea-credință a activelor sau a creditului companiei, cunoscând faptul

că aceasta afectează în mod negativ interesele companiei, fie în scop personal, fie pentru a favoriza o altă societate sau firmă la care aceștia dețin interese, directe sau indirecte.”

Jurisprudența instanțelor franceze a adoptat o vedere de ansamblu asupra tipurilor de manageri care pot fi urmăriți penal pentru abuz sau deturnare a bunurilor corporative; această interpretare cuprinde două categorii, atât managerii care dețin acțiunii, cât și managerii *de facto*.

Legile altor țări includ definiții similare sau ușor diferite ale acestei infracțiuni; astfel de legi ar putea constitui baza legală pentru urmărirea penală simultană a aceluiași set de fapte.

7. Delapidarea, furtul și fraudă

Delapidarea, fraudă și furtul sunt trei infracțiuni care ar putea fi comise împotriva Grupului de către angajați sau persoane din afara acestuia care doresc să obțină un beneficiu ilicit pentru sine. Aceleași infracțiuni ar putea fi comise de către Grup, de asemenea, acționând prin angajații săi, împotriva clienților, furnizorilor, subcontractorilor sau partenerilor săi, de exemplu.

În anumite cazuri, o aparentă simplă încălcare a contractului s-ar clasifica drept infracțiune, iar acest risc este deosebit de ridicat ori de câte ori clientul este o entitate guvernamentală sau atunci când o entitate guvernamentală este implicată în tranzacția în cauză, indiferent de motiv.

8. Infracțiunea de obstrucționare

Infracțiunea de obstrucționare este caracterizată de comportamentul care are ca efect, indiferent dacă este intenționat sau nu, împiedicarea funcționării normale a unui organism

care reprezintă interesele angajaților, sau împiedicarea executării normale a misiunii sale prin reprezentantul angajaților.

Textele de lege care ilustrează obstrucționarea penală sunt numeroase și destul de diverse în natură. În special, diferite legi în vigoare au tendința de a crește numărul de organisme și persoane diferite care pot fi potențiale victime ale infracțiunii (cum ar fi consilii de lucrări și alte organisme conexe, inclusiv cele cunoscute în Franța drept „comités d'établissement” și „comités centraux d'entreprise”).

Infracțiunea de obstrucționare nu există în țările din Orientul Mijlociu unde, ca regulă generală, reprezentarea Uniunii nu există.

9. Alte sectoare importante care implică expunerea la riscul infracțional

Un număr mare de alte infracțiuni care apar în conformitate cu normele de lege obișnuite aplicabile sunt de așa natură încât prezintă riscul de a fi comise în cadrul operațiunilor comerciale. Acestea includ, de exemplu, abuzul de încredere, întocmirea sau utilizarea de documente false

sau frauduloase, fraudă informatică și diverse infracțiuni din sfera corupției.

Iată câteva exemple:

• Traficul de influență

Traficul de influență implică obținerea unui avantaj pentru o persoană, astfel încât persoana respectivă își va exercita influența în vederea obținerii unui tratament preferențial pentru un terț (trafic de influență activă) sau pentru ca acesta să-și utilizeze influența în beneficiul unui terț (trafic de influență pasivă). În unele țări, traficul de influență este tratat ca o formă de corupție și i se aplică aceleași sancțiuni penale. În alte țări și regiuni, cum ar fi Orientul Mijlociu, traficul de influență nu există în sine ca o infracțiune de sine-stătătoare.

• Clientelismul

Infracțiunea de clientelism se poate aplica unui anumit set de fapte ca o completare la orice alte legi și reglementări în vigoare. Clientelismul presupune acordarea unui avantaj necuvenit prin încălcarea principiului de acces liber la proiecte de lucrări publice sau la servicii publice concesionate, precum și cu încălcarea statutului de egalitate a candidaturilor. O companie care

primește un astfel de avantaj poate fi pusă sub acuzare și judecată, atât pentru clientelism, cât și pentru infracțiunea de primire și ascundere a bunurilor furate.

Se va acționa în mod vigilent în relațiile cu părțile ordonatoare publice, pentru a asigura faptul că Grupul nu beneficiază de avantaje necuvenite.

● **Obstrucționarea justiției**

Diferite forme de obstrucționare a justiției considerate infracțiuni prin lege sunt deseori comise în tandem cu alte infracțiuni, cum ar fi încălcări ale prevederilor legii concurenței. Riscul de urmărire penală pentru obstrucționarea justiției ar putea exista, de exemplu, în cazul în care un angajat a încercat, în cadrul unei anchete, să-și ascundă o practică potențial suspectă prin distrugerea sau fabricarea de dovezi, prin încercarea de a influența mărturia sau prin refuzul de a permite accesul anchetatorilor la anumite arhive sau martori.

Necesitatea unui accent specific asupra conformității în lumina riscului ridicat de răspundere penală

Minimizarea expunerii la urmărire penală trebuie să implice, în primul rând, un accent special asupra conformității obiectivelor din diferite domenii cu risc ridicat, identificate mai sus.

Numai prin respectarea acestor dispoziții obligatorii ale legii comerciale privind sancțiunile penale, Grupul se poate proteja pe sine și își poate proteja angajații împotriva riscului unei urmăriri penale.

Această inițiativă de conformitate se va prezenta, parțial, drept programe de formare a personalului, inclusiv, desigur, programe de formare a conducerii.

În cazurile în care există îndoieli cu privire la relevanța sau la sensul unei dispoziții obligatorii de drept care impune sancțiuni penale, consultarea diviziei departamentului juridic este obligatorie.

Alocarea riscului de urmărire penală la nivelul ierarhic adecvat reprezintă un alt mijloc de minimizare a acestui risc

În mod frecvent, în materie de criminalitate corporativă și comercială, comportamentul care face obiectul unei condamnări apare ca urmare a vigilenței insuficiente sau a lipsei de atenție în punerea în aplicare a instrumentelor de prevenire a riscurilor.

Adoptarea delegării adecvate de putere ar trebui să permită persoanelor desemnate ca părți responsabile (de exemplu, beneficiarilor delegațiilor respective) să își îndeplinească sarcinile de supraveghere și de gestionare a riscurilor mai eficient decât ar putea managementul superior, care devin, în mod necesar, străini de detaliile fiecărei tranzacții.

Controlul adecvat asupra comunicațiilor interne și externe

Manipularea și controlul adecvat al comunicațiilor interne și externe este esențial.

Este o greșeală comună să se presupună că nu este posibilă urmărirea comunicațiilor verbale până la autorul lor sau că scrierile care par în întregime informale sau personale (cum ar fi note scrise de mână făcute pe marginea unui document, note Post-it®, jurnale și e-mailuri) nu pot da naștere unor consecințe relevante din punct de vedere legal. Jurisprudența este plină de exemple de scrieri găsite în dosarele companiilor care la prima vedere ar putea părea perfect inofensive, dar care sunt, de fapt, folosite ca dovadă a comiterii delictelor.

Același grad de atenție ar trebui să fie respectat și în ceea ce privește comunicările externe, pentru a proteja împotriva generării în mod greșit a suspiciunilor conform cărora Grupul Veolia sau un membru al personalului său a fost implicat în comiterea unei infracțiuni.

Sumar:

- Expunerea Grupului și riscurile legate de dreptul penal al afacerilor, care apar din operațiunile sale din întreaga lume, trebuie tratate cu atenție și în mod delicat;
- Solicitați întotdeauna sprijinul conducerii și al departamentelor dumneavoastră juridice, de resurse umane și financiare și, în caz de îndoială, nu faceți o determinare finală pe cont propriu atunci când aveți întrebări cu privire la caracterul legal al unei situații date;
- Nu vă asumați niciodată riscul de a vă distruge propria reputație sau pe cea a Grupului Veolia pentru ceea ce considerați a fi un beneficiu pentru Grup.

